

Foto 7

căldări de lut, avînd sistemul de prindere plasat în interior prin îngroșarea buzei care era perforată de două orificii verticale. Fragmentele de căldări și vasele ornamentate cu linii în val, pe umeri și sub buze, fac parte din marele grup al ceramicii feudale timpurii românești, datînd din sec. IX—X e.n.

LIVIU MĂRGHITAN,
IOAN ANDRIȚOIU

O formă eficientă în activitatea educativă de masă — Caravana muzeistică —

În complexitatea muncii de răspîndire a cunoștințelor științifice în rîndul maselor largi, de permanentă stimulare a interesului pentru îmbogățirea cunoștințelor, precum și a cultivării unor înalte sentimente cum este cel al dragostei pentru pămîntul natal — formele noi, interesante, sînt binevenite și chiar solicitate de actualul nivel cultural al oamenilor muncii.

Muzeele, prin profilul lor specific ca instituții de cultură, au un rol important în organizarea unor acțiuni eficiente, interesante, cu largă aderență la public.

Pe lângă formele mai des utilizate în activitatea culturală (conferința, prelegerea, simpozionul ș.a.), Muzeul din Deva a venit cu o inițiativă valoroasă, verificată cu succes în lunile octombrie 1967 — aprilie 1968 și anume „caravana muzeistică”.

Concepută cu un colectiv încheiat cu delimitarea precisă și pregătirea minuțioasă a temei de către fiecare component al ei, caravana s-a deplasat în numeroase localități din județul Hunedoara (Timpa, Baia de Criș, Batiz, Dobra, Turdaș, Pui).

Scodul urmărit este acela de a face cunoscut oamenilor dintr-un anume sat sau comună, trecutul istoric, evenimentele importante legate de pământul lor natal. „Rememorind” și demonstrind cu ajutorul unor dovezi materiale „palpabile” de către orice participant la întîlnire (obiecte provenite din săpături arheologice, documente originale, fotografii, publicații etc.), momentele istorice de răsunet la care strămoșii lor au luat parte — se realizează o „istorie vie”, interesantă, atractivă și cu un sporit efect în ceea ce privește educația patriotică.

Sînt folosite cu acest prilej, de la caz la caz, diafilmele și diapozitivele (în special pentru problemele de artă populară, etnografie etc.).

Desigur că localitățile nu au fost alese la întîmplare. Au fost vizate cu predilecție acelea în care s-au descoperit așezări străvechi, unde s-au făcut descoperiri arheologice mai importante sau acelea care apar frecvent în documente și sînt legate de desfășurarea unor evenimente istorice însemnate. Dar pământul hunedorean, atît de bogat în vestigii ale trecutului, oferă posibilități numeroase de organizare a unor asemenea manifestări.

La pregătirea fiecărei întîlniri participă personalul de specialitate (muzeografi și îndrumători), de la Muzeul din Deva (Tr. Bălan, Nuțu Anișa, L. Mărghitan, I. Andrișolu, R. Schilling, R. Sofroni, V. Găinaru) și, după caz, de la muzeele din Orăștie (N. Adam și I. Todea) și Petroșani (I. Poporogu). Sînt cuprinși astfel specialiștii pentru diferite perioade istorice și domenii deosebite: arheologi, istorici, naturaliști, etnografi și folcloriști.

Cu sprijinul Comitetului județean pentru cultură și artă, se face din timp o popularizare și pregătire temeinică a deplasării „caravanei”. Se pun afișe în localitatea respectivă, se răspîndesc fluturași, se trimite uneori invitații. Se anunță astfel „evenimentul” locuitorilor satului respectiv. Iată conținutul unui fluturaș tipărit pentru întîlnirea care a avut loc la Turdaș în luna februarie 1968: „Cetățeni! — Știți care sînt cele dintîi urme de locuire de pe vatra și din preajma satului dv.? — Cunoașteți caracteristicile și semnificația „culturii Turdaș”? Vă este cunoscut rolul jucat de satul Turdaș în timpul revoluției de la 1848? — Ținutul Orăștiei a dat culturii românești personalități și opere nemuritoare. Le cunoașteți? Știți cum va arăta satul în anii următori? Despre acestea și altele, veți afla participînd la întîlnirea din cadrul „caravanei muzeistice” a muzeelor din Deva și Orăștie, care va sosi la cîminul cultural, duminică 18 februarie 1968, ora 17”.

Un asemenea material are rolul de a stîrni interesul oamenilor și de a-i mobiliza în număr cît mai mare. Totodată, sub forma unor întrebări, se conturează în linii mari și problemele care vor fi puse în dezbatere.

Pentru a exemplifica conținutul acestui acțiunii, vom cita tematica citorva din întîlnirile organizate pînă acum:

— **BAIA DE CRIȘ**: Istoria străveche a Zărandului, (Liviu Mărghitan); Baia de Criș și răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan (Tr. Bălan); Acordul de la Tebea din 1935 (R. Sofroni); Avram Iancu și revoluția de la 1848 (V. Găinaru).

— **DOBRA**: Așezări străvechi pe valea de mijloc a Mureșului (L. Mărghitan); Dobra în evul mediu (I. Andrișolu); Grînicerii de la Dobra (R. Sofroni); Perspective de dezvoltare a satului în anii noștri (V. Găinaru).

— **TURDAȘ**: Descoperiri arheologice străvechi la Turdaș (L. Mărghitan); Satul Turdaș și revoluția de la 1848 (R. Sofroni); Arta populară din zona Orăștiei (N. Adam); Ținutul Orăștiei, vechi centru al culturii românești (I. Todea); Realizări și perspective în dezvoltarea economică și socială a localității (V. Găinaru).

Pentru a se asigura un cadru mai plăcut și dinamic întâlnirilor, se creează posibilitatea auditorului să intervină, după prezentarea fiecărui punct, cu întrebări sau, dacă este posibil — cu completări.

În urma deplasărilor efectuate pînă în prezent (și care se vor continua și în viitor) se poate trage concluzia că această formă a activității culturale de masă se bucură de adevărată publicitate. Datorită modului de desfășurare, a mijloacelor de prezentare și ilustrare a temelor și, carecum, a ineditului său — se obțin rezultate bune în ceea ce privește cunoașterea științifică a istoriei diferitelor localități, cultivându-se totodată dragostea și mîndria pentru pămîntul natal.

Prezentîndu-se în fața unui larg auditoriu obiecte de muzeu, se face și o invitație deschisă la vizitarea muzeelor și monumentelor istorice din județ, în special de către tineret.

Desigur că alegerea temelor ce se vor prezenta, modul concret de desfășurare al fiecărei întâlniri se poate încă îmbunătăți. Organizatorii „caravanei muzeistice” țin cont de acest fapt și se străduiesc să perfecționeze continuu această formă de activitate culturală.

GHEORGHE ARMĂȘESCU